אגרא דכלה — מצורע

זאת תהיה תורת המצרע וכו' (ויקרא יד ב). זה לכאורה מיותר, דלא הוה ליה למימר רק ביום טהרת מצרע יבוא אל הכהן. והנראה דהנה לענייני הכשר מצרע יש טעמים לפי הפשט, וכמו שדרשו רז"ל (ערכין ט"ז ע"ב) שמביא צפרים המפטפטין, להיות שהנגעים באים על פטפוטי דברים לשון הרע. עץ ארז (ויקרא יד ד), לפי שהנגעים באים על גסות הרוח. שני תולעת ואזוב, מה תקנתו ישפיל עצמו כתולעת ואזוב (הביא כל זה רש"י ז"ל). והנה עיקר הטהרה כשמשים על לבו כל אלה לשוב בתשובה שלימה, מה שאין כן כשמביא הקרבנות מצות אנשים מלומדה ולא ישים לבו להטעמים, הנה לא שב מקיאו עדיין ולא נטהרו נגעי בתי הנפש. וז"ש זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו, שמחוייב ללמוד תורת המצות הללו, דהיינו הטעמים שמלמדין אותו האיך לשוב, ובאם אינו מבין לא נטהר. על כן משום לא פלוג והובא וכו' יהיה מי שיהיה, והובא אל הכהן בעל כרחו ללמדו לקח וסברא, ובזה ידוקדק והובא, נ"ל:

ויצא הכהן כו' וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע (ויקרא יד ג). תיבת נג"ע מיותר לכאורה. וגם מ"ן הצרוע אין לו ביאור. ועל פי מ"ש לעיל יונח, דהנה צרע"ת מיקרי המכה שבגופו בגשמי, ונגע הצרעת הוא נגעי הנפש שמכחם בא הצרעת בגופו. לזה אמר כאשר יראה הכהן המבין שכבר נרפא נגע הצרעת (על ידי התשובה), דהיינו נגעי בתי הנפש וזהו מן הצרוע, שהרפואה באה מן הצרו"ע בעצמו כאשר ישוב ויתחרט, מה שאין כן בהיותו עוסק ברפואות טבעיות לרפא את הגשמיות, והנגע צרעת הפנימיות כדקאי קאי, זה לא נרפא עדיין עד אשר ישוב אל י"י וירחמהו:

זאת תהיה תורת וכו' (ויקרא יד ב). עיין מה שדקדקנו לעיל. ויש לפרש על פי מה שאמר הרב הק' מהרד"ב זצוק"ל בפסוק (במדבר כח יד) זא"ת עלת חדש וכו'. שבתיבת זא"ת נרמז ב' הנהגות שישנם בהתחדשות הזמנים, דהנה יש הנהגה הטבעיית המסודרת מז' ימי בראשית על כל אשר נעשה תחת השמש מקטן ועד גדול כל ימי תבל. ויש הנהגה התוריית למעלה מן הטבעיית, שרצה כן בעל הרצון מבראשית שבעלי התורה יקבעו עתים על ידי הנהגת התורה שלא כטבע, (ועל זה כתב אדמו"ר הרב הק' מהר"י מ"מ דק"ק קאזניץ זצוק"ל ששואלין את האדם קבעת עתים לתורה (שבת ל"א ע"א), אם קבע עתים בזמן על פי הנהגת תורתו שלא כטבע). ואלו הב' הנהגות נרמזין בתיבת זא"ת, היינו הז' מרמזת להנהגה הטבעיית של ז' ימי בראשית, והא"ת מרמזין על כלל התורה כ"ב אתוון מא' על ת', שהוא הנהגה התוריית שלא כטבע הנהוגה לבעלי התורה. והנה המצרע אם ירצה להתנהג בטבע, שהצרעת בא מריבוי הדם על ידי מאכל ומשתה וכדומה ויבקש רפואה טבעיית, לא נרפא עדיין מנגעי הנפש, כי הנה מבני ישראל הוא אשר להם נתונה הנהגה התוריית שלא כטבע, ועיקר רפואתו שישוב אל י"י להתנהג כתורה אשר הוא למעלה מן הטבע. וז"ש זא"ת תהיה תורת כו', שצריך המצרע ללמד זא"ת שישנם ב' הנהגות, ובני ישראל בני בניה של תורה כל ענייניהם שלא כטבע, ממילא לא יבקש רפואות טבעיות, רק רפואות סגולות התורה המרפאת כל מחלה וכל נגע, ומוספת חיים ועושר וכבוד לעושיה (אבות פ"ו מ"ח), והבן כי קצרתי:

זאת תהיה תורת המצרע (ויקרא יד ב). הלימוד של המצרע זאת תהיה, היינו שילמוד ויתבונן בדינים הללו היינו ביו"ם טהרתו, היינו שיתבונן דטהרתו מחויב להיות ביום בזמן שליטת החסד, ולא בלילה בזמן תגבורת הדינים, וגם כן יתבונן בדין והובא אל הכה"ן איש חסד. כל זה ילמוד המצרע, ויפעול בזה רפואתו בתגבורת החסדים על הגבורות:

זאת תהיה תורת וכו' והובא אל הכהן, ויצא הכהן וכו' (ויקרא יד ג). להבין רמז זא"ת. וגם אומרו והובא אל הכהן ואחר כך ויצא הכהן (ויקרא יד ג), שהם דברים סותרים וכו'. וירמוז לדעתי על פי האמור בזהר (תיקו"ז הוספות ה קמ"ג ע"ב) ובין נגע לנגע (דברים יז ח), כמה דאוקמוה איכה ישבה בדד (איכה א א), דאיהי חשיבא שכינתא בגלותא כמצורע, דאיתמר בה (ויקרא יג מו) בדד ישב מחוץ למנחה, מחוץ ודאי דא גלותא דאיהי לבר מארעא דישראל כו'. והנה אמרו עוד בזהר (ח"ג ו' ע"א) בפסוק (עמוס ה ב) נפלה ולא תוסיף וכו', דבפורקנא בתרייתא לא תהוי כזימנא קדמאה, שהשכינה בעצמה כביכול באת לבית המלך, מה שאין כן בפורקנא בתרייתא המלך יבוא אליה להקימה מעפר, עיין שם. וזה שנרמז בתורה זא"ת (היא השכינה הנקראת זא"ת בזאת יבוא אהרן (ויקרא טז ג), תהיה (לה) תורת המצרע ביום טהרתו, (יהיה עת וזמן אשר לא יבוא אליה המלך להקימה, רק) והובא אל הכה"ן (הוא המלך היחיד ומיוחד הנרמז בתיבת כה"ן, שהן המה אותיות האחדים

באתוון א"ט ב"ח כנודע, ואחר כך פסקינהו לפסוק בפני עצמו להורות לפורקנא בתרייתא, אז לא יהיה כזימנא קדמאה, רק) ויצא הכהן אל מחוץ למחנה (להקימה מעפר ולחוננה כימי עולם במהרה בימינו אמן:

ושחט את הצפו"ר וכו' (ויקרא יד ה), מלא ו'. את הצפ"ר החיה (ויקרא יד ו), חסר ו'. צפו"ר מלא ו', בגימטריא עש"ו. להורות שישחט את המדות הרעות שהיה לו עד היום מדות עש"ו. את הצפו"ר החיה יקח, צפ"ר חסר בגימטריא ש"ע נהורין, ב' פעמים א"ל במילואן הק"ף ושמירה, המשכיל יתבונן:

ויצא הכהן אל וכו' וראה הכהן וכו' (ויקרא יד ג). תיבת הכה"ן הב' מיותר דעליו קאי. ונ"ל על פי פשוטו דגזירת הכתוב הוא אפילו הכהן עם הארץ, הולך תלמיד חכם עמו ואומר לו הדין, והכהן פוסק הדין טהור או בהיפך (תו"כ י"ג מ"ג). והנה סלקא דעתך אמינא דכהן כזה אינו מחויב ליתן עיניו בהנגע, כיון שאינו יודע בין ימינו לשמאלו רק דהתלמיד חכם יאמר לו, לזה קאמר וראה הכהן, שהכהן בעצמו מחוייב ליתן עיניו בו, נ"ל:

והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע (ויקרא יד ג). אומרו והנ"ה אינו צודק לכאורה, דהיה לו לומר כ"י נרפא וכו'. וגם מן הצרו"ע מיותר. ונ"ל הכוונה שיראה הכהן כי אין הדבר בטבע, רק והנ"ה כמובן למראה עיניו כרגע יארע שכרגע נרפא, כי הכל בהשגחה פרטיית מאת הש"י ולא בטבע:

ואחר כ"ן יבא הכהן לראות וכו' (ויקרא יד לו). ואח"ר כ"ן ב' במסרה. דין. ואידך ואח"ר כ"ן תבוא אליה (דברים כא יג), עיין בליקוטי תורה להאר"י ז"ל ענין אשת יפת תאר, כיון שישרה בעיניו וחושק בה, בודאי יש בה איזה ניצוץ קדוש וצריך להוציא הניצוץ הטמון. וזה רמיזת המסורה כמו שבכאן בשורה טובה ונתתי נג"ע כו', בכדי שימצאו המטמון הנסתר שהסתירו האמוריים (ויק"ר י"ז ו'), כמו כן התירה התורה שם יפת תואר בכדי למצוא המטמון:

כי תבאו אל ארץ כנען אשר אני נותן לכם לאחוזה וכו' (ויקרא יד לד). משונה ביאה זו שנכתב בה אחוזה ארץ אחוזתכם ויבואר לדעתנו ברמזי התורה על פי מה דנקדים שכל המדות שבאדם דהיינו אהבה ויראה וכו', המה נבראים לעבוד בהם את הש"י, דהיינו אהבה לאהוב את הש"י ותורתו ומצותיו, וכן ביראה וכיוצא. והאדם המשתמש במדותיו בדברים עולמיים, הנה הוא מבחינת השבירה אשר נפלו ניצוצי המדות בקליפה, ומוטל על האדם להעלותן מקטנות לגדלות, וזה כל האדם בנפול במחשבתו אהבה עולמיית, יאמר בלבו אין זאת אלא להעלותה למקורה, דהיינו להעתיקה לאהבת הבורא. מה שאין כן כשנדבק באהבת העולם הנה הוא מדה כנגד מדה, כמו כשבאה מחשבת האהבה העולמיית לו להעלותה לאהבת י"י, שעל ידי זה יהיה לו אחיזה לאהבה האמיתיית, והוא נשאר בארציות האהבה העולמיית, כמו כן כשיתעסק גם בתורה ועבודה, אז יבלבלו אהבות רעות יותר משאר עתים הפנויים. וראיתי כן בספר צדיק אחד בפירושו אהבה שהיא תלויה בדבר, בטל דבר בטילה אהבה (אבות פ"ה מט"ז). כשבטל מדיבורי הטוב בתורה, בטילה אהבת עולם המחשבות הטורדות, כי ביותר מבלבלים בתורה ועבודה. והנה כבר כתבנו ז' עממין הם ז' מדות רעות, וכנע"ן הוא בחינת אהבה הרעה. וז"ש כי תבאו אל ארץ כנען, רצ"ל תבואו בעצמיכם להשתקע בארציות כנע"ן, היינו אהבות עולמיות אש"ר באמת אני נותן לכם לאחזה, רצ"ל אני נתתי לכם כל זה רק לאחזה, לאחוז על ידי זה באהבה אמתיית אהבת הש"י, ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם, ארץ אחוזתכם היא השכינה מקור אחוזת נשמות ישראל, בי"ת נקרא התיבות של התורה ועבודה, אשר על ידי זה מתדבקים ישראל בשורשם ומקורם. וז"ש כשאתם קשורים באהבה זרה ח"ו, אזי תוכר ביותר כשאתה מתדבקים בארץ אחוזתכם בתורה ועבודה, אז יפלו לכם ביותר המחשבות הטורדות, והוא כמו נגע צרעת הבא מעיפוש הדם התוכניי ואחר כך יציץ לחוץ, כמו כן הדבר הזה כיון שלבו בפנים קשור באהבת העולם, יציץ ופרח ח"ו בהתעסקו בעבודת הש"י, הבן הדברים כי קצרתי בענין וסמכתי על המשכיל:

כנגע נרא"ה וכו' (ויקרא יד לה). ב' במסורה. דין. ואידך בירמיה (לא ב) מרחוק י"י נרא"ה לי וכו'. רמיזת המסורה נ"ל על פי מה דמבואר בזהר (ח"ג נ' ע"ב) ענין התראות הנגע בבית, כי על ידי טומאת האמוריים היה בבית הזה איזה השראת הסט"א וקליפה, וכהיום שבאו ישראל והשראת השכינה בבתיהם, לא תוכל להיות השראת הקדושה עד שיתבער הסט"א, על כן מתנוצץ הטומאה ויבערו אותה על פי דרכי התורה, ואז תמצא הקדושה מקום לנוח. וזהו רמיזת המסורה ונתתי נגע וכו' (ויקרא יד לד), הוא בשורה טובה (ויק"ר י"ז ו'), ובא האיש וכו' כנגע נראה וכו', ולמה כזאת מרחוק י"י נראה לי, רצ"ל על ידי שהקדושה רחוקה ממקום הזה, על כן נרא"ה לי כדי לבער הרוח טומאה, ותשרה הקדושה: